

اسحاق جهانگیری:

واردات دارو را هم دریغ کردند

گروه اقتصاد: روز گذشته، مراسم معارفه وزیر جدید امور اقتصادی و دارایی با حضور معاون اول رئیس‌جمهور و جمعی از نمایندگان مجلس و مسئولان وزارت اقتصاد در محل این وزارتخانه برگزار شد. در این مراسم، سرپرست...

صفحه ۴

یکشنبه ۱۳ آبان ۱۳۹۷ • ۲۵ صفر ۱۴۴۰ • ۴ نوامبر ۲۰۱۸

روزنامه

تعویق فرایند انتخاب شهردار

درخواست افشانی با موافقت شورای شهر همراه شد

گروه جامعه: محمدعلی افشانی از شورای شهر خواسته بود فرایند انتخاب شهردار به تعویق بیفتد و شورا هم روز گذشته با اکثریت آرا با این درخواست شهردار موافقت کرد. این فرایند حداقل تا سه‌شنبه منتفی خواهد بود تا نتیجه مذاکرات...

صفحه ۱۳

سال شانزدهم • شماره ۳۲۸۴ • ۱۶ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

تبرها

برگزاری مراسم ۱۳ آبان در غیاب پدیدآورندگان

صفحه ۲

سفیر ایران در انگلیس:

افرادی که بخواهند از ایران اینترنت‌نشال جدا شوند، حمایت می‌شوند

صفحه ۱۵

مهلت شورای نگهبان تمام شده

CFT قابل اجراست

صفحه ۲

پوشیدن لباس راحتی در خوابگاه ممنوع

صفحه ۱۳

خروج تولید از کانال دلار

صفحه ۵

کار سخت تیم‌های بازنده دیدار رفت در مسیر قهرمانی

جنگ برای ۱۰ درصد

صفحه ۱۴

حرف اول

پیامدهای منطقه‌ای قتل خاشقچی

سیدعلی خرم • استاد حقوق بین‌الملل

قتل جمال خاشقچی که به طرز فجیع، هولناک و مظلومانه‌ای در سرکنسولگری عربستان در استانبول رخ داد، حداقل در کوتاه‌مدت و شاید در میان‌مدت تحولی اساسی در منطقه آسیای غربی یا خاورمیانه به وجود خواهد آورد. شاید محمد بن سلمان مغرور فکر نمی‌کرد ریختن خون بی‌گناهی نظیر خاشقچی چنان همه آرزوهای این جوان ناپخته را به این زودی درهم فروریزد و او تن به کارهایی بدهد که قبلاً تصورش را نمی‌کرد. بی‌شک بزرگترین برنده این حادثه اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه است که با بازی بسیار سنجیده و حساب‌شده توانست موضوع را به‌خوبی مدیریت کرده و از یک طرف حمایت داخلی به وجود آورده و بر ناکامی‌های داخلی خود غلبه کند و از سوی دیگر خود را قهرمان حقوق بشر و دفاع از قتل یک خبرنگار و نویسنده بی‌گناه در رسانه‌ها و افکار عمومی جهان معرفی کرده و موضوع بازداشت کشیش آمریکایی و دستگیری خبرنگاران ترک را تحت‌الشعاع قرار دهد. از جهت دیگر آمریکا را در تنگنا قرار داده تا بر سر رفع تحریم‌های وارده به توافق برسد و از همه مهم‌تر محمد بن سلمان، دشمن فکری و سیاسی خود را به زانو درآورد و زمینه را برای زندگی جدید به‌محوریت ترکیه در آسیای غربی فراهم کند. هنگامی که ترکیه و عربستان در صحنه تقابل اندیشه‌های مذهبی یعنی اخوان المسلمین در مقابل وهابی‌گری و سلفی‌گری با یکدیگر روبه‌رو شدند، مصر، لیبی، سوریه، قطر، فلسطین و برخی نقاط دیگر موضوع رقابت آنها قرار گرفت. در صحنه مصر، ترکیه و قطر ابتدا پیروز شدند و محمد مرسی، رئیس‌جمهور این کشور شد اما عربستان با حمایت از زنرال سیسی توانست محمد مرسی را دستگیر کند.

ادامه در صفحه ۴

به مناسبت هفتمین روز درگذشت

حاجیه خانم مهندس فاطمه غفاری

همسر مهندس محمد نعیمی‌پور

مجلس بزرگداشتی در روز **دوشنبه ۱۴ آبان** از ساعت **۱۸ تا ۱۹:۳۰** در مسجدالنبی واقع در انتهای خیابان کارگر شمالی برگزار می‌شود.

از طرف خانواده

یادداشت

شیفتگان ساده‌سازی اقتصاد

سیدغلامحسین حستاش کارشناس ارشد انرژی

که در چرخه باطل افزایش نرخ ارز و به تبع آن افزایش بارانه‌های (ضمنی) انرژی، افزایش قیمت حامل‌های انرژی و افزایش تورم و دوباره افزایش نرخ ارز قرار گرفته‌ایم (رجوع شود به: زمینه‌سازی برای تضعیف بیشتر پول ملی؛ شرق ۹۶/۱۰/۱۶، صفحه ۴)، بارها در نوشته‌های مختلف و حتی با استاد به مدل‌های موردعلاقه اقتصاد نوکلاسیک، نشان داده‌ام که چگونه در شرایط ایران قیمت حامل‌های انرژی بسیار بر مصرف آنها کم‌اثر هستند و سال‌ها قبل از تجربه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ در مقاله‌ای با عنوان «مبانی اقتصادی بهینه‌سازی مصرف انرژی: بررسی راهکارهای قیمتی و غیرقیمتی» (ماهنامه اقتصاد انرژی اسفند ۸۴) نشان دادم بودم اگر به مسائل ساختاری و نهادی توجه نشود چگونه صرف افزایش قیمت حامل‌های انرژی در شرایط رکود تورمی، هم رکود و هم تورم را تشدید می‌کند و جالب است در تجربه افزایش قیمت‌ها در سال‌های مذکور دقیقاً همین اتفاق افتاد. در اینجا بنا ندارم همه آن مطالب را تکرار کنم و به‌سادگی قابل مراجعه است. اما در اینجا فقط یک نکته را متذکر می‌شوم. بعید است جناب دکتر نیلی عزیز اعتقاد داشته باشند که رابطه بین قیمت یک کالا و میزان مصرف آن یک رابطه اهرمی و مکانیکی است و احتمالاً باورشان این است که مثلاً وقتی قیمت بالا می‌رود، مصرف‌کننده عقلایی تصمیم می‌گیرد که مصرف آن کالا را کاهش دهد و احیاناً کالاهای جایگزین را مصرف کند؛ اینکه اگر امکان جایگزینی وجود نداشته، چه خواهد شد؟ را در آن مقالات توضیح داده‌ام اما در اینجا فقط به یک نکته ساده اشاره می‌کنم: در یک اقتصاد با ساختار تورمی که همه مردم بارها تجربه کرده‌اند که افزایش سطح عمومی قیمت‌ها بزودی افزایش نسبی قیمت یک کالا را جبران یا خنثی می‌کند و به‌عبارتی در جامعه‌ای که انتظارات تورمی و بی‌ثباتی اقتصادی وجود دارد، آیا مردم به فکر سرمایه‌گذاری برای جایگزینی خواهند افتاد یا منتظر تطبیق مجدد قیمت‌ها خواهند شد. حدودی در آن تخصص دارم. در چند دهه گذشته

ادامه در صفحه ۶

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

یادداشت

نقطه عطف جهانی

دیاکو حسینی

منطقه‌ای ایران برای مقابله با رفتارهای مخرب و تبعیض‌آلود ایالات متحده به ارمغان آورده است. بدون تحریم‌های قلدرمایانه آمریکا، رسیدن به این دستاوردها آسان نبود. اطمینان از اینکه تحریم‌ها قادر نخواهند بود اقتصاد ملی را به زمین بزنند، مواضع سیاسی ایران را تغییر دهند یا سیاست‌های منطقه‌ای ما را متحول کنند، موجب نخواهد شد که انتظارات ایران از اعضای ۴+۱ تقلیل یابد. از نگاه ایران، برجام در یکی از دشوارترین چانه‌زنی‌های سیاسی در دهه‌های اخیر به‌دست آمده و به این دلیل که تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد و سایر تحریم‌های چندجانبه را ملغی کرده و از شکل‌گیری یک اتفاق دشواری‌هایی پیش‌روی اقتصاد و تجارت ما قرار خواهد داد؛ البته نه آن‌قدر که اقتصاد ملی ایران را زمین‌گیر کند یا ایران را وادار کند که به مذاکرات یک‌سویه و زورگویانه رضایت دهد. حتی اگر تحریم‌ها می‌توانستند صادرات نفت ایران را به صفر نزدیک کنند، بازهم دلیلی وجود نداشت که ایران به مذاکراتی تن بدهد که عزت‌نفس و حیثیت آن را به‌منزله یک کشور مستقل پایمال می‌کند. نهایتاً اگر ایالات متحده به هدف تأثیرگذاری تحریم‌ها بر وادارکردن ایران به بازبینی سیاست‌های منطقه‌ای و عقب‌نشینی از مناطقی رضایت دهد که ایران به دلیل دفاع از خود در آنجا حضور دارد، باید همچنان منتظر شکست در دستیابی به این هدف هم باشد. مطالعه جدیدی از سوی «گروه بین‌المللی بحران» نشان داده که هیچ‌گونه ارتباطی میان نوسانات اقتصادی ایران با سیاست‌های منطقه‌ای ما وجود ندارد. علت آن ساده است: جمهوری اسلامی ایران مانند هر کشور عادی دیگر در جهان، مراقبت از امنیت ملی خود را که از طریق نظامی تهدید شود، بر هر موضوع دیگری مقدم می‌داند و هنگامی که ایران به‌واسطه تحریم‌ها یا هر دلیل دیگری، تحت فشار اقتصادی قرار بگیرد، نگرانی بیشتری خواهد داشت که ترکیب‌شدن این فشارها با تنگنای نظامی، بقای ایران را به مخاطره بیندازد. بنابراین ایالات متحده باید انتظار داشته باشد که با تشدید تحریم‌های اقتصادی، انگیزه‌های ایران نیز برای تقویت استحکامات نظامی در داخل و خارج افزایش یابد. این دقیقاً خلاف هدفی است که واشنگتن در نظر دارد. تحریم‌های ناموجه و یک‌جانبه در کنار لفاظی‌های گستاخانه و تحقیرآمیز علیه ایران، موجب تحریک ناسیونالیسم ایرانی و بالا بردن مطالبه برای همبستگی ملی است که برای مقاومت در برابر تحریم‌ها ضرورت دارد. در کارکرد داخلی، تجدید حیات احساسات ملی‌گرایانه، اختلافات داخلی را در مقایسه با سال‌های گذشته به حداقل رسانده و در کارکرد خارجی، حمایت‌های بیشتری از سیاست‌های

•مدیر مطالعات جهانی مرکز بررسی‌های استراتژیک

سرمقاله

۱۳ آبان و تحریم‌های آمریکا

حسین علیی • تحلیلگر مسائل استراتژیک

از دوران حکومت شاهنشاهی تاکنون، مردم ایران خاطره‌های ناگوار و تلخی از روز ۱۳ آبان دارند. امسال نیز با اعمال تحریم‌های جدید آمریکا، بر این خاطرات تلخ افزوده خواهد شد. دولت ترامپ تلاش می‌کند ذهنیت منفی مردم ایران از دولتمردان آمریکا همچنان باقی بماند و بنابراین چنین روزی را برای تشدید تحریم‌های همه‌جانبه ایران انتخاب کرده است. او روند بهبودی را که در دوران اواما آغاز شده بود تا مردم ایران رفتارهای نادرست حاکمان آمریکا در دوره‌های مختلف را به ذهنیت تاریخی بپیارند، به کلی برهم زد تا همچنان ملت ایران، دولت آمریکا را شیطان بزرگ ارزیابی کند. ترامپ در تحریم‌های جدید دو برجستگی و دو نقطه قوت ایران را هدف قرار داده است: نخست اتحاد «مردم» ایران را و دوم، «نفت» و منابع انرژی ایران را. او می‌خواهد فروش نفت ایران را به صفر برساند تا این نقطه قوت درآمد‌های کشور به عامل تضعیف ایران تبدیل شود و از سوی دیگر می‌خواهد «معیشت مردم» را در تنگنا قرار دهد تا مهم‌ترین عامل تداوم جمهوری اسلامی را به شورش علیه نظام برخاسته از قیام مردم ایران علیه وابستگی نظام استبدادی شاهنشاهی به آمریکا تبدیل کند. ولی به این نکته توجه ندارد که وقتی محمدرضا شاه، آیت‌الله روح‌الله خمینی را در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ به جرم مخالفت با «قانون مصونیت مستشاران آمریکایی» به ترکیه و سپس به عراق تبعید کرد، مردم ایران او را پس از ۱۴ سال سرفرازانة در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ به ایران بازگرداندند و ایشان رهبری انقلاب را ادامه دادند. همچنین وقتی حکومت شاهنشاهی، دانش‌آموزان معترض به اختناق حاکم بر کشور و رفتارهای خشن مأموران حکومتی را در ۱۳ آبان ۱۳۵۷ جلوی دانشگاه تهران به رگبار بست و به خاک‌وخون کشید، مردم ایران، شاه را در ۲۶ دی ماه همان سال از ایران فراری دادند. همچنین وقتی کارتر، شاه را پس از فرار از ایران به آمریکا برد و برخی نگران تکرار فاجعه ۲۸ مرداد شدند، بعضی از دانشجویان دانشگاه‌های تهران با رفتن به سفارت آمریکا، امید ایالات متحده را برای بازگرداندن حکومت سرسپرده به خود، ناامید کردند. اما این‌بار آیا مردم و دولت ایران موفق خواهند شد تا آمریکا را در رویارویی با خود ناکام بگذارند؟ به‌نظر می‌رسد جواب مثبت باشد، اگر اقدامات ذیل با سرعت انجام شود: **تبدیل‌کردن «اقتصاد» به اولویت اصلی حکمرانی کشور:** دولت با تلاش برای انجام «اصلاحات عمیق ساختاری» در اقتصاد و ایجاد «فضای کسب‌وکار» مناسب، می‌تواند تکتب اقتصاد تقریباً تک‌محصولی را به یک اقتصاد بالنده و پرتحرک مردمی با توانایی صدور محصولات و خدمات گوناگون به بازارهای بین‌المللی تبدیل کند. شاید روی‌آوردن به سیاست‌های «اقتصاد آزاد رقابتی» همراه با گسترش نظام تأمین اجتماعی، بتواند فضای جدیدی را برای «کاهش وابستگی» دولت و مردم به درآمدهای صدور نفت‌خام پی‌ریزی کند. «تقویت نگاه‌های اقتصادی» بخش خصوصی، «کاهش هزینه‌های دولت»، «تعامل‌کردن در «اصلاح نظام بانکی»، «عدم تثبیت نرخ ارز» و خاتمه‌دادن به «توزیع ارز دولتی» و البته تأمین حداقل «معیشت مردم» با شیوه‌های کارآمد می‌تواند در این راه کارگزار باشد. برای تحقق این امر نیاز است همه «قوانین و مقررات» کشور و «رفتارهای حکومتی» به‌نفع اولویت‌یافتن اقتصاد اصلاح شوند و همچنین قوه قضائیه و دستگاه‌های انتظامی و امنیتی پشتیبان فعالیت‌های اقتصادی باشند. **حذف عوامل ناراضی‌کننده مردم از سیستم حکمرانی:** توجه به مطالبات مردم در حوزه‌های مختلف، به‌ویژه در روابط اجتماعی، می‌تواند بر میزان افزایش ضریب رضایت آزاد مردم بیفزاید. دولتمردان و بخش‌های گوناگون حاکمیت می‌توانند در حوزه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، امنیتی و قضائی به توسعه مردم‌سالاری پرداخته تا «همه باهم» بتوانند با همه وجود برنامه‌های تحریم ترامپ را به شکست بکشانند. **تلاش برای ایجاد آرامش بیشتر در سیاست خارجی و روابط بین‌المللی:** رویکرد وزارت امور خارجه می‌تواند بیشترین کمک را به توسعه اقتصاد کشور بکند. راین‌های اقتصادی در همه سفارتخانه‌های ایران می‌توانند فعال‌ترین افراد در حوزه سیاست خارجی باشند. درحالی‌که به نظر می‌رسد راه‌حل اساسی برای مقابله با اقدامات آمریکا علیه ایران، ساخت تصویری خوب و جذاب از ایران امروز در بین افکار عمومی مردم ایران و جهان است...

ادامه در صفحه ۶

